

TÁVOKTATÁS
Az átállás
kulisszatitkai

DIGITALIZÁCIÓ
Digitális Kiválósági
Központ létesül

VÁLTOZÁSOK
Átfogó oktatási
reform a TTK-n

TREND #1
Sikeresen debütált
az online nyelvvizsga

TREND #2
Egyre népszerűbb
a közösségi régészet

PÜNKÖSD
Mit ünneplünk
az 50. napon?

INNOVÁCIÓ

Új intézet született a PPK-n

Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának (PPK) nyolcadik intézeteként jött létre az Ember-Környezet Tranzakció Intézet (EKTI) 2020. április 16-án. Az intézmény megbízott igazgatója dr. Dáll Andrea, aki közel harminc éve foglalkozik környezetpszichológiával, és most lehetőséget kapott arra, hogy az ember-környezet tranzakció terület képzési rendszerét kiépítse, illetve szervezett keretek között indítson el kutatói és szaktanácsadói munkát.

– Abból indulunk ki, hogy az emberi történe-
sek valójában soha nem függetlenek attól a fi-
zikai, természeti, épített és virtuális környezet-
től, amiben zajlanak. Valójában környezetpsi-

chológiáról van szó, de túlmegyünk a konkrét
pszichológiai történéseken. Innen jön a tranz-
akció szó, ami tulajdonképpen egyfajta spe-
ciális kölcsönhatást, vagyis interakciót jelent.

A mi felfogásunkban nem értelmezhető az
ember a környezet nélkül, és nem értelmez-
hető a környezet sem az ember nélkül. Az
ember-környezet tranzakció angolul a kör-
nyezetpszichológia neve világszerte. Amikor
ennek az intézetnek a nevét angolul írjuk ki,
akkor a világon mindenhol, ahol értik a kör-
nyezetpszichológia fogalmát, tudni fogják,
hogy mivel is foglalkozunk.

Folytatás a 6. oldalon

HÍREK | VELÜNK TÖRTÉNT

KITÜNTETÉSEK

Három ELTE-s kutató kapott akadémiai díjat

BUCZOLICH ZOLTÁN

SZAKMÁNYNÉ HABLY LILLA

GYIMESI MÁTÉ

Forrás: mta.hu

Buczolic Zoltán, Szakmányné Hably Lilla és Gyimesi Máté – az idén három ELTE-s kutató kapott díjat a Magyar Tudományos Akadémiától.

A hagyományok szerint idén is a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) közgyűlésének első napján adták volna át az akadémiai díjakat és elismeréseket, erre azonban a járványhelyzet miatt nem kerülhetett sor. Így az Eötvös Loránd Tudományegyetem kitüntetett kutatóinak, *Buczolic Zoltánnak, Szakmányné Hably Lillának és Gyimesi Máténak* a következő személyes részvétel mellett zajló közgyűlésig kell várniuk arra, hogy a díjat ünnepélyes keretek között is átvehessék.

Buczolic Zoltán, az MTA doktora, az ELTE TTK Matematikai Intézet Analízis Tanszékének egyetemi tanára a valós analízis, ergodelmélet és dinamikus rendszerek terén elért, nemzetközi szinten is kiemelkedő eredményeiért részesült elismerésben. Emellett értékelték azt is, hogy megoldásokat talált hosszú évek óta nyitott problémákra, illetve oktatóként is kimagaslóan teljesített.

Szakmányné Hably Lilla, az MTA doktora, az ELTE Savaria Egyetemi Központ Természetföldrajzi Tanszékének egyetemi tanára a paleobotanikai, paleobiológiai, ősföldrajzi és ös-környezeti kutatások terén elért, nemzetközileg is jelentős tudományos eredményeiért, iskolateremtő tevékenységéért és tudományos közéleti munkájáért kapta a magasan jegyzett kitüntetést.

A Qualitative Production Gépipari és Kereskedelmi Zrt. a Magyar Tudományos Akadémiával közösen adományozott QP Akadémiai Kiválóság Díjat **Gyimesi Máténak**. Az ELTE TTK Biológiai Intézetében működő Biokémiai Tanszék tudományos főmunkatársa és az Optopharma Kft. kutatási igazgatója a stroke-kutatásban ért el kimagasló eredményeket. Kifejlesztette és szabadalmaztatta az érelzáródásos stroke utáni agyi regenerációt és a betegek mozgásszervi rehabilitációját elősegítő MPH-hatóanyagcsaládot; bizonyította, hogy a hatóanyag segíti a kapilárhálózat relaxációját az emberi agyban, valamint előállított egy szelektív izomrelaxáns, amely a stroke-túlélők tartós izomgörcseit képes oldani.

FOTÓPÁLYÁZAT

Előtérben a háttér

Az ELTE botanikus kert-je fotópályázatot hirdet az alapításának közelgő, 250. évfordulója alkalmából. A téma: „Legszebb fűvészkerti emlékek”.

Az ELTE Fűvészkert jubileumi fotópályázatra hívja azokat, akiknek szép emlékei fűződnek a lassan 250 éves botanikus kerthez. Lehet ez egy rendezvény, osztálykirándulás, esküvő megörökítése, de lehet egy olyan kép is a családi fo-

tóalbumból, amelyen a szereplők a Fűvészkertben láthatók. A nosztalgiazás legszebb fotóiból kültéri információs táblát készítenek „Látogatóink legszebb emlékei” címmel, illetve online emlékalbumot is összeállítanak.

A pályázati kiírás szerint egy pályázó maximum 10 képet küldhet be e-mailben szeptember 30-ig. A levélben fel kell tüntetni a fotó címét és szerzőjét, illetve néhány mondatban a fotó történetét is le kell írni. Hasznos technikai információ, hogy a fájl neve tartalmazza a pályázó nevét (ékezetek nélkül), illetve a fájl formátumát. A tárgy rovatba pedig írja be mindenki: „Legszebb fűvészkerti emlékeim”.

A beérkezett fotókat szakmai zsűri bírálja el, az eredményhirdetésre 2020. október 15-én kerül sor.

A fotókat a szervezők a fuveszkertbudapest@gmail.com címre várják.

E-LEARNING

Egyenlő esélyekkel

A távolléti oktatás a fogyatékossgal élő hallgatók és az őket segítő szakemberek dolgát is megnehezíti. Az ELTE Speciális Hallgatói Ügyeket Támogató Irodája azonban gyorsan talált hatékony megoldásokat a problémákra.

Az ELTE számára fontos, hogy a speciális szükségletű hallgatóknak is egyenlő esélyeket biztosítson a tanulásban. Éppen ezért a 2015-ben létrejött Speciális Hallgatói Ügyeket Támogató Iroda (SHÜTI) hetente 60–70 hallgató számára nyújt támogatást a távoktatás bevezetése óta.

A távoktatás elindulása után begyűjtötték a hallgatók tapasztalatait, kéréseit, és ezek alapján próbálnak segítséget nyújtani. A legnagyobb gondot az jelentette, hogy az e-learning platformokat csak kevesen használták korábban, illetve az egyetem

nem ismert minden akadálymentesített verziót.

A hallássérült hallgatóknak az előadásokat feliratozzák és jelnyelvi tolmácsot is biztosítanak. Az autizmus spektrum-zavarban érintett hallgatók számára a szociális készségfejlesztő terápia, míg a beszéd fogyatékos hallgatóknak a logopédiai terápia folytatódott (online formában).

A tanulási zavarral küzdő hallgatóknak online adnak tanácsot. A látássérülteknek pedig informatikai tanácsadással, a tananyagok letöltésével, adaptálásával segítenek.

KARANTÉNNAPLÓ

Mondd el videóban!

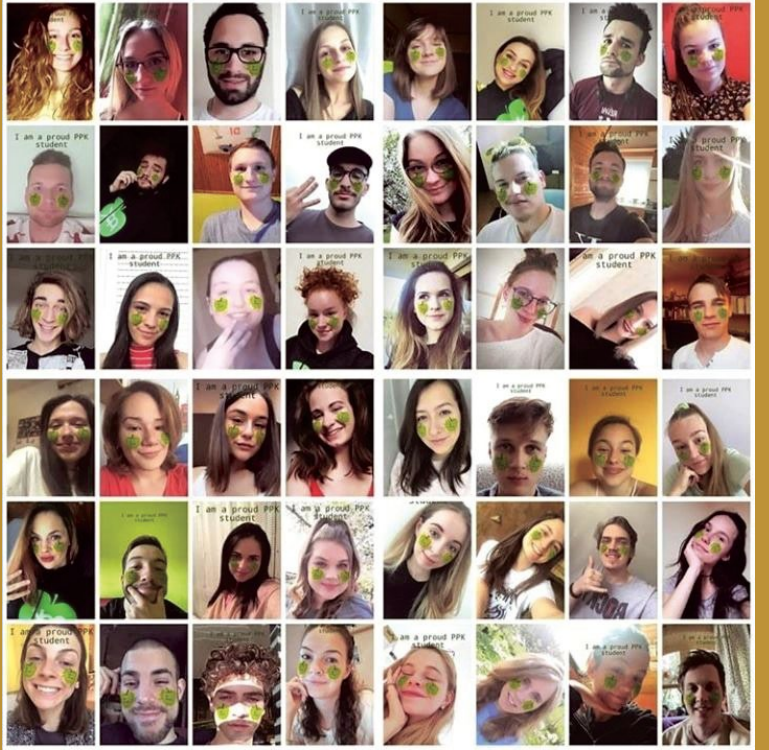
A ELTE PPK Nemzetközi Iroda legújabb kezdeményezése a Quarantine Diaries (Karanténnapló) című videósorozat, amelyben oktatók és hallgatók ötletelnek azzal kapcsolatban, hogy hogyan tudjuk megőrizni lelki-szellemi jólétünket a karantén idején.

Az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Nemzetközi Iroda új sorozatában, a „Karanténnapló” videóiban hallgatók és oktatók osztják meg ötleteiket és tapasztalataikat a veszélyhelyzet kapcsán. Tippetek adnak arra vonatkozóan, hogyan maradhatunk egyensúlyban az új, szokatlan körülmények diktálta feltételek között. Az angol nyelvű sorozathoz bárki csatlakozhat, aki szeretné megmutatni, megosztani a karanténban töltött mindennapjait.

Nem véletlen, hogy az ELTE PPK a kezdeményezés elindítója, hiszen itt különös

figyelmet fordítanak a hallgatók és az oktatók lelki-szellemi jólétére. A lelki egyensúly megteremtését szolgálja gyakorlatilag minden kreatív, képzőművészeti tevékenység, de az otthon töltött órák kiválóan felhasználhatók akár online nyelvtanulásra is. Kizökkentheti az embert a monotonitásból egy-egy új, hasznos szokás, hobbi, otthon végezhető sport és rekreációs tevékenység, vagy éppen valamilyen kulturális tartalom fogyasztása.

A videók elérhetők a kar Youtube-csatornáján és a Nemzetközi Iroda Facebook-oldalán is.

TÁVOKTATÁS | AZ ÁTÁLLÁS KULISSZATITKAI

A TÁVOLLÉTI OKTATÁS MÓDSZERTANI ÉS INFORMATIKAI HÁTTÉRÉRŐL

„A vívmányokat később is érdemes lesz megtartanunk”

A távolléti oktatás támogatása sem módszertani, sem technikai oldalról nem volt egyszerű és könnyű feladat. A kihívásokról és a megoldásokról kérdeztük az ELTE Oktatási Igazgatóságának vezetőjét, Cseszregi Tamást és az ELTE Informatikai Igazgatóságának vezetőjét, Ritter Dávidot.

– Melyek voltak a legfontosabb intézkedések, amelyek nélkül elképzelhetetlen lenne most a távolléti oktatás?

Cseszregi Tamás: Első körben a távolléti oktatás kereteit kellett meghatározni. Rögzíteni kellett, hogy kinek mi a dolga, kit milyen jogok illetnek meg, illetve milyen kötelezettségek terhelnek. Ennek érdekében – a karok képviselői és a hallgatói önkormányzat részvételével – kidolgoztuk az ideiglenes tanulmányi és vizsgaszabályzatot. Ezután – a felsőoktatás egyik napról a másikra történő bezárásával egyidejűleg – azonnal át kellett alakítani az oktatóknak a saját, már zajló kurzusaikat úgy, hogy a félév hátralévő részében nem számíthattak a hallgatók jelenlétére. Dönteniük kellett,

– Informatikai szempontból hogyan tudják segíteni az oktatók munkáját?

Cseszregi Tamás: Ami a tanulásmenedzsment-rendszereket illeti, volt mire alapozni, ugyanis az egyetem az e-learning módszertan kereteinek megújítása során, még

használtak: adataink szerint közel 9000 kurzushoz jött létre Moodle, Canvas és/vagy Teams. Érdemes megemlíteni, hogy 2018 óta az e-learning keretrendszerek a Microsoft Azure környezetében futnak. Itt sem volt egyszerű kialakítani az ug-

lett egyetemi szinten is üzemeltetünk illet az elearning@oktig.elte.hu címen. Ezen túl sorvezetőt adtunk az online kurzusok létrehozásához és a vizsgáztatáshoz, valamint megosztottuk az egyes műhelyek segédanyagait is.

ver használatában, és megosztották tudásukat a köz javára.

– A veszélyhelyzet miben és hogyan változtatta meg a munkájukat?

Cseszregi Tamás: A munka mennyisége változott meg hirtelen, ráadásul nagyon szűk határidőkkel kellett dolgozni. Úgy látom, hogy közvetlen kollégáim közül csak néhány van, akinek a munkája végzéséhez feltétlenül jelen kell lenni a Szerb utcában, a túlnyomór többség home office-ban is tud dolgozni. Mivel Rikker Emília vezetésével nagyon jól megvalósult a papírintes működés, jól működik a home office. Az ügyek mennek így is, sokszor pedig még gyorsabban is, mint korábban. Azt gondolom, a vívmányokat később is érdemes lesz megtartanunk.

Ritter Dávid: A veszélyhelyzet az egyetem távolléti működését jelentette, és a távolléti működést informatikai eszközökkel lehet támogatni – ez az Informatikai Igazgatóságon a munkamennyiség nagyságrendi növekedését okozta. A mi esetünkben nem csökkentek a szokásos napi feladatok – a rendszerek üzemeltetése, a felhasználók támogatása –, hiszen ezt online is el lehet végezni, de elsősorban az online oktatás tömeges indulásával rengeteg új feladat is keletkezett.

– A kijárási korlátozás feloldása hogyan érinti az egyetemen az oktatást?

Cseszregi Tamás: Széles körű konszenzus van abban, hogy a vizsgaidőszakot kizárólag online bonyolítsuk le. Így az a döntés született, hogy a 2019/2020-as tanév hátralévő részében távolléti úton zajlik majd a számonkérés. Arról, hogy a következő tanévet milyen formában kezdjük meg, és hogy milyen formában zajlik majd le (figyelemmel arra, hogy a szakemberek októberre várják a járvány második hullámát), még folynak az egyeztetések.

hogy egyáltalán teljesíthető-e a kurzus a hallgatók fizikai jelenléte nélkül. E téren (is) példamutató rugalmasságot tanúsított az egyetem: a közel 19.000 kontaktórás kurzus kevesebb mint 1 százalékaról nyilatkoztak úgy az oktatók, hogy azok a legnagyobb kompromisszum mellett sem teljesíthetők távolléti úton.

Ritter Dávid: A legfontosabb feladat a gyors és világos döntések meghozatala volt, amelyeket a Rikker Emilia igazgatósi vezető által irányított Járványügyi Operatív Koordináló Testület – figyelemmel az éppen aktuális helyzetre – megfigyelésem szerint példásan teljesített.

2006-ban úgy döntött, hogy a Neptun részét alkotó Meet Street modulon kívül a Canvas-hoz és a Moodle-höz nyújt támogatást.

Ritter Dávid: Informatikai szempontból ez azt jelenti, hogy ezeket a nyílt forráskódú szoftvereket az egyetem informatikusai üzemeltetik az egyetem informatikai környezetében, vagyis egyetemi infrastruktúrán futnak. A Moodle-t és a Canvast – országosan egyedülállóként – már ekkor összekötöttük a Neptunnal. Megvalósítottuk a Neptun és a Microsoft Teams összekapcsolását is, így oktatóink a tanulásmenedzsment-rendszer mellett kollaborációs támogatást is kaptak, amit ki is

rászzerűen megnövekedett terhelést elbíró háttérrel, de a felhőtechnológia jellegzetességeiből adódóan ezt meg lehetett oldani.

– Az oktatás módszertani támogatása pontosan mit takar?

Cseszregi Tamás: A központban mi fogjuk össze a kari műhelyek tevékenységét. Az ELTE oktatásmódszertani tevékenységének alapjait így a kari szereplők, az oktatók határozzák meg. A központi koordináció keretében már korábban is létező képzéseket, segédanyagokat, módszertani útmutatókat ismét publikáltuk, megszerveztük az oktatókból álló, kari szintű e-learning supportot, emel-

Ritter Dávid: Az ELTE-nek az informatikai területen bevált támogató csapata és módszertana van. Igazából a mi részünkről nem jelentett nehézséget a támogatás online eszközökkel történő megoldása. Problémát a nagyságrendekkel megnövekedett támogatási igények jelentették: más a helyzet, ha egy rendszernek 500 felhasználója van, és más, ha 12.000... A Teams használatára viszonylag új volt mindenkinek, noha az alapjai ennek is megvoltak már, hiszen 2019 óta tart az egyetemen az O365 bevezetési projektje. A Teams kapcsán különösen fontos volt, hogy számíthatunk azokra az ELTE-polgárookra, akik a többiek előtt jártak a szoft-

DIGITALIZÁCIÓ | KÖZÖSEN, EGYMÁSÉRT

Az ELTE-n számtalan, digitálizációval összefüggő témakörben folyik kutatás, műhelymunka. Az egyetem már évek óta készül a digitális átállásra, és ennek a munkának egyik legszebb gyümölcse a hamarosan megalakuló Digitális Kiválósági Központ.

A Digitális Jólét Program (DJP) a digitalizációval összefüggő témakörökben segíti az intézmények szakosodását és specializálódását. A felsőoktatási intézmények

együttműködésével serkenteni szeretnék a kutatómunkát és a szakmai műhelyek létrejöttét. A közös munka első lépései kö-

zött Digitális Kiválósági Központot hoznak létre az ELTE-n. Ennek jegyében *Borhy László*, az Eötvös Loránd Tuda-

mányegyetem rektora és *Gál András Levente*, a Digitális Jólét Program szakmai vezetője együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá, amelynek értelmében mostantól közösen tesznek erőfeszítéseket a kutatás-fejlesztési projektek, szakdolgozatok és doktori kutatási témák (különösen a mesterséges intelligencia, az adatpiaccal és adatvagyon-szabályozással összefüggő kutatások), valamint a digitális bölcsészeti, illetve az e-kereskedelem fejlesztéséért.

Az együttműködési megállapodás aláírását követően átadták az év elején a DJP által meghirdetett Moór Gyula jogi-tudományos pályázat díját is. A pályázók három szekcióban – Digitalizáció, Adatvagyon és Mesterséges intelligencia – nyújthatták be pályamunkáikat. A pályázók a nevezett te-

rületeken felmerülő jogalkotási és jogalkalmazási kihívásokra keresték a válaszokat, majd elemezték azokat hazai és nemzetközi példák bevonásával.

A felhívásra 17 pályamű érkezett, a szekciók első helyezettjei 300 ezer forint díjazásban és háromhetes gyakorlati lehetőségben részesülnek a Digitális Jólét Nonprofit Kft.-nél.

Az ELTE már évek óta készült a digitális átállásra, amely olyan területeket érint, mint a digitális fogyasztóvédelem, a digitális egészségipar fejlesztése, a digitális bölcsészeti, a digitális innovációs ökoszisztéma kialakítása, a digitális pedagógusképzés és -továbbképzés, az adatvagyonnal, adatpiaccal összefüggő kutatások és a mesterséges intelligencia.

NAPONTA TÖBB MINT 12 EZER EMBER HASZNÁLJA AZ ONLINE OKTATÁSI RENDSZERT

Kooperativitás és kollegialitás nélkül nem működne

A távolléti oktatás olajozottan működik: elektronikus zajlanak a vizsgák, de még a doktori védések is. Sőt a szóbeli és írásbeli felvételikre szintén online került sor. Kiderült, az adminisztráció, ügyvitel sem igényel feltétlenül fizikai jelenléte, hiszen a rendszerek lehetővé teszik, hogy a feladatok nagy részét távmunkában végezzék el a munkatársak.

Mivel az ELTE-n digitálisan támogatott oktatás már a veszélyhelyzet előtt is létezett, koncepciónálisan nem jelentett gondot az átállás az online tanításra (*Összefoglalónk a 3. oldalon – A szerk.*). A szakemberek a meglévő online oktatási platformjaikat Microsoft Teamsszel egészítették ki, és kiterjesztették a Canvas/Moodle tanulásmenedzsment-rendszerek használatát. Az Oktatási Igazgatóság e-learning tananyagokkal és mentorhálózattal támogatja az oktatók munkáját.

Rekordidő alatt sikerült az átállás

„Azt látjuk, hogy jelenleg naponként 12-13 ezer ember használja az online oktatási rendszert, 5300 Teams kurzuscsoport jött létre, naponta 1000 videókonferencia zajlik. Mind technológiai, mind tartalmi oldalról, ahová el lehet-

tett jutni ilyen rövid idő alatt, oda eljutottunk” – tudtuk meg *Ritter Dávid*tól, az ELTE Informatikai Igazgatóságának vezetőjétől.

Tény, hogy az ELTE-nek rekordidő alatt sikerült átállnia a távoktatásra. Jelenleg az egyetem teljes kommunikációja elektronikus csatornákon folyik, tartanak online tanórákat éppen úgy, mint videokonferenciákat. Mindenki számot tud adni tudásáról is, legyen szó záróvizsgáról, doktori védésről vagy éppen felvétellről. A vizsgaidőszakban 110.000 a „főrhelyek” száma, ami azt jelenti, hogy kb. ennyi alkalommal fognak online vizsgázní a diákok.

Bírák a terhelést

„Rendszerünknek muszáj stabilnak lennie, hiszen a 25.000 hallgató többször is vizsgázik elektronikusan. Eddig jól bírta a

terhelést, amit maximálisan alátámaszt az is, hogy Gazdaságtudományi Intézetünkben nemrégiben 1300 diákot felvételiztetek szóban és írásban egyaránt” – beszélt a rendszer kihasználtságáról *Ritter Dávid*.

Az ELTE adminisztratív tevékenysége szintén teljesen elekt-

ronikus, például így szavaznak a Szenátus vagy a kari tanácsok tagjai is. Már tervezik tudományos konferenciák szervezését online, a jelenlegi rendszert kihasználva. Az ügyvitel sem igényelt fizikai jelenléte, mint kiderült: a HR- és a gazdálkodási folyamatok számos elemét

ugyanúgy meg lehet oldani online. „Mindez nem jöhetett volna létre a nélkül a kooperativitás és kollegialitás nélkül, amit munkatársaink tanúsítanak egymás iránt. Ez legalább olyan lényeges, mint a technikai feltételek” – árulta el az Informatikai Igazgatóság vezetője.

VÁLTOZÁSOK | MEGŐRZÖTT MINŐSÉG

Az ELTE TTK Kari Tanácsa átfogó oktatási reform-csomagot fogadott el, amely egyaránt érinti az alap- és a mesterszakokat is. A fő cél, hogy a kari oktatás értékeinek megőrzése mellett a képzések struktúrája és feltételrendszere alkalmazkodjon a megváltozott társadalmi és hallgatói igényekhez.

A reformok alapját a Müller Viktor által vezetett Dékáni Oktatási Reformbizottság széles körű kari egyeztetés alapján megfogalmazott javaslatcsomagja adja, amelyet a Kari Tanács már-

ciusban fogadott el. A reform-csomag megalkotásakor három területet állítottak fókuszba: a képzés hangsúlyainak modernizálását (az aktív tanulási formák arányának növelését), a tanul-

mányi követelmények és a képzési szerkezet átláthatóbbá tételét, valamint az eltérő hallgatói igényeknek teret adó differenciált oktatást.

Megváltozott hallgatói igények

„Képzéseink részben még a múlt örökségét hordozzák magukon, amikor a természettudományi oktatásunk fő célja egy szűk, elsősorban tudományos pályára készülő hallgatói réteg felkészí-

tése volt” – mondta lapunknak Kacs Kovics Imre, az ELTE TTK dékánja.

„Ma a hozzánk érkező nagyszámú hallgató jelentős része már nem a szűkebb értelemben vett kutatói pályára készül, így a korábbi képzési struktúra számukra már nem ideális, ráadásul a nagy létszám mellett nehezen is kivitelezhető” – magyarázta a TTK dékánja.

A reformcsomag rögzíti (maximálja) a kontaktórák arányát,

illetve emeli az önálló projektmunka és az évközi számonkérések súlyát. Nagyobb tudományterületeket átfogó, integráló tárgyak kidolgozását javasolja, emellett korlátozza az egy vizsgaidőszakban teljesítendő vizsgák számát.

Átláthatóbb rendszerek

„Fontosnak tartjuk, hogy a tanulmányi követelmények, a tárgyak egymásra épülése már a hozzánk jelentkező középiskolások számára áttekinthetők legyenek, illetve a hallgatóink a

képzésük bármely szakaszában könnyen átlássák a teljesítendő követelményeket” – fejtette ki a TTK dékánja.

A teljesíthetőség mellett a reformcsomag nagy hangsúlyt helyez a minőségi oktatás megőrzésére is. Éppen ezért fontos, hogy a tantárgyak egy részét tudásszint szerinti bontásban, de a hallgatók számára rugalmasan átjárható módon két eltérő szinten oktassák.

„Remélem, hogy a reformoknak köszönhetően ide tudjuk vonzani azokat a pályaválasztás előtt álló kiváló diákokat, akik eddig inkább külföldi intézményt választottak volna. Kiváló fiatalokat kell képeznünk kiváló szinten annak érdekében, hogy az ELTE TTK utánpótlása is kiváló maradjon” – zárta értékelését Kacs Kovics Imre.

A program részleteit a kari honlapon olvashatják: <https://ttk.elte.hu/content/a-szukseg-egyben-lehetoseg-ist.3083>

A ELTE TTK az idén is nyári táborokat szervez azoknak az általános iskolás korú gyerekeknek, akik érdeklődnek a természettudományok iránt. A szervezők szeretnék megismertetni a gyerekeket számos interdiszciplináris területtel és elmélyíteni a természettudományok iránt érzett szeretetüket. A gyermekek számos workshopon vehetnek részt, megismerkedhetnek sok kísérlettel a fizika, kémia, biológia és földrajz területén. Idén a táborok fő témája a környezetvédelem, a fenntarthatóság, a természetvédelem, az állatvilág és a mindennapi biológia lesz.

A TTK két tábort szervez:

2020. július 20–24. között a 6–10 éves, 2020. július 27–31. között pedig a 11–15 éves gyerekeket várják.

Részletek: <https://ttk.elte.hu/tabor>

Távolléti oktatás után távvizsgaidőszak, amelynek történései – hasonlóan a mögöttünk hagyott hetekhez – újabb tanulságokkal szolgálnak majd. Lapunk három oktatót kérdezett a vizsgaidőszakról.

A Canvas segítségével

Kugler Nóra az ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszékének docenseként magyar grammatikát oktat. Mivel évek óta használta a Canvast, nem volt kérdés, hogy vizsgáztatni is ennek segítségével fog. Kugler Nóra Canvas-kvízzé adaptálta a feladatokat. A diákok nem a vizsgán találkoztak először a kvízzel, volt lehetőségük próbateszt kitöltésére: a kurzus során megoldhatták a kvízbe véletlenszerűen behívott feladatok egy részét. Így, ha valaki szerencsés volt, kaphatott akár ismerős példát is.

A Canvas gyorsértékelője szerint nagy segítséget jelent az oktatóknak, hiszen a felületen jól látható, hogy mely kérdéseket szükséges javítani.

Kompromisszumok és észszerű megoldások

Golyán Szilvia, az ELTE TÓK oktatási dékánhelyettese sze-

ÍGY KÉRNEK SZÁMON AZ OKTATÓK A TÁVVIZSGAIDŐSZAKBAN Feladott lecke

KUGLER NÓRA

GOLYÁN SZILVIA

BERKI MÁRTON

rint ez a vizsgaidőszak csak kompromisszumokkal és észszerű megoldásokkal vészelhető át, ahogy az áthangolt szorgalmi időszak is alakult. Újra kellett értelmezni a vizsgákat, és alaposan végig kellett gondolni a követelmény- és elvárásrendszert is. Az által-

laskor az ő karán is az ismert platformok felé fordultak az oktatók. A záróvizsgáknál külön figyelmet fordítanak arra, hogy a Teams felületet megismerjék a hallgatók, így a záróvizsgáknak is úgy futnak majd neki, hogy előtte a teamses felkészítő konzultációkon an-

nak minden mozzanatát gyakorolják és kipróbálják. Folyamatosan merültek fel újabb és újabb kérdések, például rendelkeznek-e a hallgatók és az oktatók az előírásoknak megfelelő technikai eszközökkel, hogy például hang- és kép-

felvételt készítsenek a szó-

Nagyobb intuíciót igénylő feladatok

Az ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszékének adjunktusa, Berki Márton számára a Canvason történő vizsgáztatás nem volt újdonság: nagyobb létszámú kurzusai esetében ugyanis már három éve áttért erre a rendszerre. Akárcsak Kugler Nóra, ő is íratott a hallgatókkal kvizeket a félév során, és hogy meglegyen a kellő motiváció is, ezekkel pluszpontokat lehetett gyűjteni. Ez jól jött a vizsgánál, hiszen a szorgalmas hallgatók így akár egy jeggyel jobbat kaphattak. Kiemelte azonban, hogy most még az egyetemi PC-laborokban zajló, open-book jellegű vizsgáknál is csekélyebb mértékű a vizsga feletti oktatói kontroll. Éppen ezért olyan feladatok kitalálására törekedett, amelyek nagyobb intuíciót igényelnek a hallgatók részéről, vagyis a kurzus különböző óráin elhangzott ismeretek összekapcsolására, szintetizálására sarkallják őket.

INTÉZET | EGYEDÜLÁLLÓ KEZDEMÉNYEZÉS

DR. DÜLL ANDREA VEZETÉSÉVEL
EMBER-KÖRNYEZET
TRANZAKCIÓ INTÉZET JÖTT
LÉTRE A PEDAGÓGIAI ÉS
PSZICHOLÓGIAI KARON

„Kész elképzeléseim voltak”

Tóth Balázs Fotóstúdió

Folytatás a címloldalról

– Miért számít kuriózumnak, hogy ennek a területnek önálló intézetet hoztak létre?

– Ilyen néven nemcsak Magyarországon, de a világon sincsen más ilyen intézet, tehát abszolút egyedülálló kezdeményezésről beszélhetünk. Szándékosan ezzel a névvel indítottuk, hiszen egyértelműen megkülönböztet bennünket másoktól. Maga a terület, amivel az intézet foglalkozik, az a környezetpszichológia, ami önmagában egy nagyon izgalmas terület. Megkérdézhetnék, hogy akkor miért nem a Pszichológiai Intézetben belül indult el egy tanszék... Az ok, hogy a környezetpszichológiának csak egyfajta fedőneve a pszichológia: a pszichológia köntöséből bújtt elő, de túlmutat rajta.

– Ha jól értem, akkor egy transzdiszciplináris tudományterületről van szó.

– Igen, mert mi azt szeretnénk megérteni, hogy az ember egy adott környezetben miért viselkedik úgy, ahogyan, ezért nem elég a személyiségében kutakodni, hanem abban a helyzetben is kell, amiben ő éppen van. Ilyen értelemben a pszichológiai szaktudás „támogatásra”, kiegészítésre szorul, szükségünk van másfajta ismeretekre is, például építészetire, kommunikációra vagy éppen technológiára. Míg, ha csak a pszichológia keretein belül mozgunk, akkor a személyiségben, a neveltetésben vagy az egymással való kapcsolatban keressük a válaszokat és nem mindezek környezeti kontextusában.

– Nem szorult indoklásra, hogy miért más, több ez a terület, mint pusztá pszichológia?

– Dehogynem. Főleg az, hogy hogyan társulunk más szakterületekkel. Ez bizony hosszú időt vett igénybe. Ezzel a szemlélettel sokfajta rokon tudományterület létezik Magyarországon, például az ökológia, az építészet, a tájtervezés, az esztétika, a szociológia is bizonyos szempontokból így gondolkodik. Azonban a pszichológia oldaláról általában nem így szoktak kiindulni. Ott inkább az embert és az interperszonális kapcsolatokat vizsgálják. Furcsa maga a terület abból a szempontból is, hogy az egyik fél nem él, így pszichológiai, sőt életjelenségeket sem mutat. Én azt mondanám, hogy a környezetpszichológia, azaz az ember-környezet tranzakció tudománya több tudományterület közös metszete.

– Önnél jobban a környezetpszichológiát senki nem ismeri ma Magyarországon, hiszen évtizedek óta foglalkozik ezzel a területtel. Miért ennyire fontos Önnek ez a téma?

– A szakmai életem túlnyomó részét ez a terület teszi ki. Több mint harminc éve, másodéves egyetemista korom, azaz a ’80-as évek közepe óta (eleinte intuitív módon) foglalkozom ezzel a témával, itthon én hoztam létre ezt a területet. Az évek során kiterjedt szakmai kapcsolatokra tettem szert a világban azokkal a kutatókkal, akik környezetpszichológiával foglalkoznak. Ez megalapozza

a mostani munkámat, azaz azt, hogy önálló intézet formájában oktassuk az ember-környezet tranzakciót, vagy éppen végezzünk kutatásokat, szaktanácsadást ezen a dinamikusan fejlődő területen. Nagyon örülök annak, hogy a PPK és az ELTE is támogatta az intézet létrejöttét, aminek úgy érzem, hogy mindenképpen létjogosultsága van.

– Amerikában kutatta is ezt a területet, és a legnagyobbaktól tanulhatott. Ezt a tudást hogyan tudja hasznosítani?

– Igen, Amerikában találkoztam a környezetpszichológia atyjaival. Ők ma már professzor emeritusok. Folyamatosan támogattak, elláttak szakirodalommal is, illetve a mai napig fi-

részletek kidolgozása van hátra, a váz a fejemben van.

– Mesélne a koncepció lényegéről?

– Lesznek képzéseink, kutatásaink és – amit a PPK kontextusában különösen fontosnak gondolok – szakértői projektjeink is. Nagyos szoros a kapcsolatunk az ipari, innovációs szférával, ezt érdemes továbbra is kihasználni. Az oktatásban mindenképpen szeretnénk környezetpszichológiai orientáltsgú képzést, nem alap-, hanem MA-szinten. Akár közgazdász, építész vagy orvosi alapidplomával is jöhetnek hozzánk tanulni, hiszen az ember-környezet tranzakció minden területet „képes” új megvilágításba helyezni, releváns információkkal gazdagítani. Az MA-képzés-

ződésünk van, a cégek ugyanis igénylik a munkánkat, a szakértelmünket. Reményeim szerint magas színvonalú szakdolgozatók, doktori munkák születnek majd, amelyek – tudományos értékükön túl – nagyon értékesnek számíthatnak a piacon. A legnagyobb kérdés pedig az, hogy az oktatás, a kutatás és a szakértői projektek közül mindegyik mindegyikkel össze tud kapcsolódni.

– Milyen tematikákban gondolkodnak?

– A tematikában szintén három „lábunk” lesz. Az első a fenntarthatóság az ember-környezet tranzakció szemszögéből megvizsgálva. A második a hagyományos környezetpszichológiai „láb”, amely az épített, a természeti, a virtuális környezet és az ember kapcsolatát nézi. A harmadik pedig tanácsadó, támogató jellegű, amelynek célja az emberi viselkedés segítése, facilitálása – a megnyílvánulások környezeti kontextusát is figyelembe véve.

– Milyen terveket dédelget még?

– Azt érzem, hogy mederbetelődött, amivel eddig is foglalkoztam, és ez örömmel tölt el. A tervem az eddigi munkám folytatása, kiteljesítése ezen keretek között. Ha az ember elültet egy fát, nem elégszik meg azzal, hogy csemete lesz belőle, szeretné látni, hogy megerősödik és gyümölcsöt hoz. Számomra nagyon nagy kihívás, hogy kollégáimmal közösen kitaláljam az intézet működésének formáját, aztán gyönyörködjem a működtetésében.

Dr. Düll Andrea:
„Harminc évig ápolgattam
a kertet, és most beérett a
gyümölcs.”

gyelemmel kísérik a törekvéseimet, így az intézet létrehozását is. A felhalmozódott tudás alapján nekem már kész elképzeléseim voltak, hogy milyen keretek között és hogyan szeretnék ezen a területen dolgozni, kutatni vagy akár oktatni. Úgy érzem, hogy harminc évig ápolgattam a kertet, és most beérett a gyümölcs. Már csak a

re pedig posztgraduális képzés épülne. A kutatási területet nagyon fontosnak tartom, mely esetünkben szorosan összekapcsolódik a szakértői projektekkel. Ezeknek a projekteknek mindegyikébe be lehet vonni a hallgatókat. A képzés gyakorlatorientált lesz, de természetesen elméletileg is megalapozzuk a tudást. Számos kiválósági szer-

TRENDEK | MÚLTBAN, JELENBEN, JÖVŐBEN

A járványügyi helyzet sok mindenre rákényszerítette az oktatókat és a diákokat egyaránt. Így született meg az online nyelvvizsga is, amely május közepén sikeresen debütált az ELTE Origó Nyelvi Centrumában.

Március közepén a veszélyhelyzet miatt bezártak az oktatási intézmények, így a vizsgaközpontok is. Ennek köszönhetően áprilisban csak az Origóban több mint 4000 diák nem tudott nyelvvizsgát tenni, ami pedig a felvételi pluszpontok szempontjából kiemelten fontos lett volna. Az idén azok a diákok sem tudtak már vizsgázni, akik még idő-

ben jelentkeztek. Ezért húsvét után mindenképpen megoldást kellett találni a vizsgáztatásra.

Éjjel-nappal dolgoztak

„Az Oktatási Hivatal által április 14-én online nyelvvizsga engedélyeztetésére írt ki pályázati felhívást. Az eljáráson csak az a négy vizsgaközpont vehetett részt, amelyek már rendelkeztek akkreditált számítógépes vizsgával. A Netfocus Kft. segítségével azonnal elkezdtük összeállítani a rendszerleírásunkat, hogy engedélyezzék számunkra az online vizsgáztatást. Sajnos kész szoftver nem állt rendelkezésre, így a keretrendszer, az egyes biztonsági protokollok összehangolása gyakorlatilag a vizsga pillanatáig éjjel-nappal zajlott” – mondta el lapunknak

Antoni Györgyi, az ELTE Origó Nyelvi Centrum vezetője.

Extrém helyzet, extrém biztonság

Az online nyelvvizsga május 16–17-én debütálhatott: a jelentkezők az írásbeli, hallás utáni értés és szóbeli feladatokat otthon, számítógép előtt oldották meg. Az előírásoknak azonban mindenkinek szigorúan meg kellett felelnie, a vizsga keretét pedig napokkal a vizsga előtt le kellett tölteni. Nem volt mindegy az sem, hogy milyen felbontású a képernyő vagy milyen minőségű az internetkapcsolat.

A vizsgázóknak biometrikus azonosításnak – amikor az arcképet összevetik a kamerafotóval – is alá kellett vetniük magukat. A csalások kikü-

szöbölése végett mindenkinek okostelefont kellett elhelyeznie a háta mögött, az egér mozgását detektálták, illetve a vizsgáról felvettelt készítettek. A felmerülő problémákat egy külön chatszobában lehetett megbeszélni, éppen ezért a vizsga idején a chatablaknak is nyitva kellett lennie.

„A csalások kivédése mindig a legnehezebb feladat. Statisztikák szerint a megszerzett nyelvvizsgák 10 százalékánál beszélhetünk valamiféle csalásról. Most, az online térben fontos volt kiépíteni a lehető leghatékonyabb megfigyelési technikát” – mesélt a tapasztalatokról Antoni Györgyi.

Szeretnék folytatni

Az ELTE Origó Nyelvi Centrum rendszere rendkívül jól vizsgá-

zott, vasárnap csak a Zoom rendszerhibája okozott egy kis fennakadást, ami szerencsére gyorsan megoldódott, így nem kellett érvényteleníteni a vizsgákat. Mindkét napon vezérlőteremből irányították a vizsgákat. A jó tapasztalatok pedig arra ösztönözték a centrumot, hogy továbbfejlessék a rendszert, és kiépítsenek egy új üzleti profilt.

„Engedélyünk online vizsgáztatásra csak a járványügyi helyzet idejére van, de reméljük, hogy a jó gyakorlatot a későbbiekben is lesz lehetőségünk megtartani, tovább menni ezen az úton. Örülünk, ha nem csak egyszeri és megismételhetetlen alkalomról lenne szó!” – beszélt a tervekről a Nyelvi Centrum vezetője.

VILÁGSZERTE EGYRE NAGYOBB TERET KAP A KÖZÖSSÉGI RÉGÉSZET

Felderítőők

A misztikus, múltbeli világok sok embert érdekelnek, de csak kevesen találják meg a módját, hogy együtt dolgozzanak a régészekkel. A közösségi régészet ebben segíthet.

Az elmúlt években egyre több magyarországi múzeum indított közösségi régészeti programokat. Ilyen kezdeményezésekben hazánkban a szentendrei, a miskolci és az orosházi múzeum jár az élen, amelyek im-

hogy a műszer rossz kezekben hatalmas károkat képes okozni az ország régészeti örökségében, így nagyon fontos, hogy az eszközöket csak régészek felügyelete mellett használják. Az ELTE Régészettudományi Intézetének kutatói évek óta dolgoznak együtt az örökségvédelem iránt elkötelezett „civil régészekkel”.

Érdeemes figyelni rá

„Régen elterjedtek voltak a múzeumbarát körök. Ma elsősorban a fémkeresőzésnek köszönhetően sok, a magyar föld múltja iránt érdeklődő lakópartióra szeretne csatlakozni a régészeti kutatásokhoz. Ha azok a tárgyak láthatók a múzeumban, amiket ők találtak, családtagjaikat és barátait is elhívják a kiállításra, hogy büszkélkedhessenek. Így egy-egy ilyen tárlat megnyitóján egész népes csapattal érkeznek, népszerűsítve a kiállítást és magát a régészetet” – osztotta meg tapasztalatait dr. Szabó Gábor,

már több száz érdeklődőt fognak össze és visznek közelebb a régészeti munkához. A legtöbb új múzeumbarát a fémkereső hobbisták közül kerül ki. Megdöbbentő adat, hogy kb. 25-30 ezer fémkereső műszer van az országban. A probléma csak az,

aki a Magyar Régész Szövetség és az Ásatási Bizottság elnökeként is jól látja, hogy a közösségi régészet olyan trend, amit érdemes a régész szakmának kihasználni.

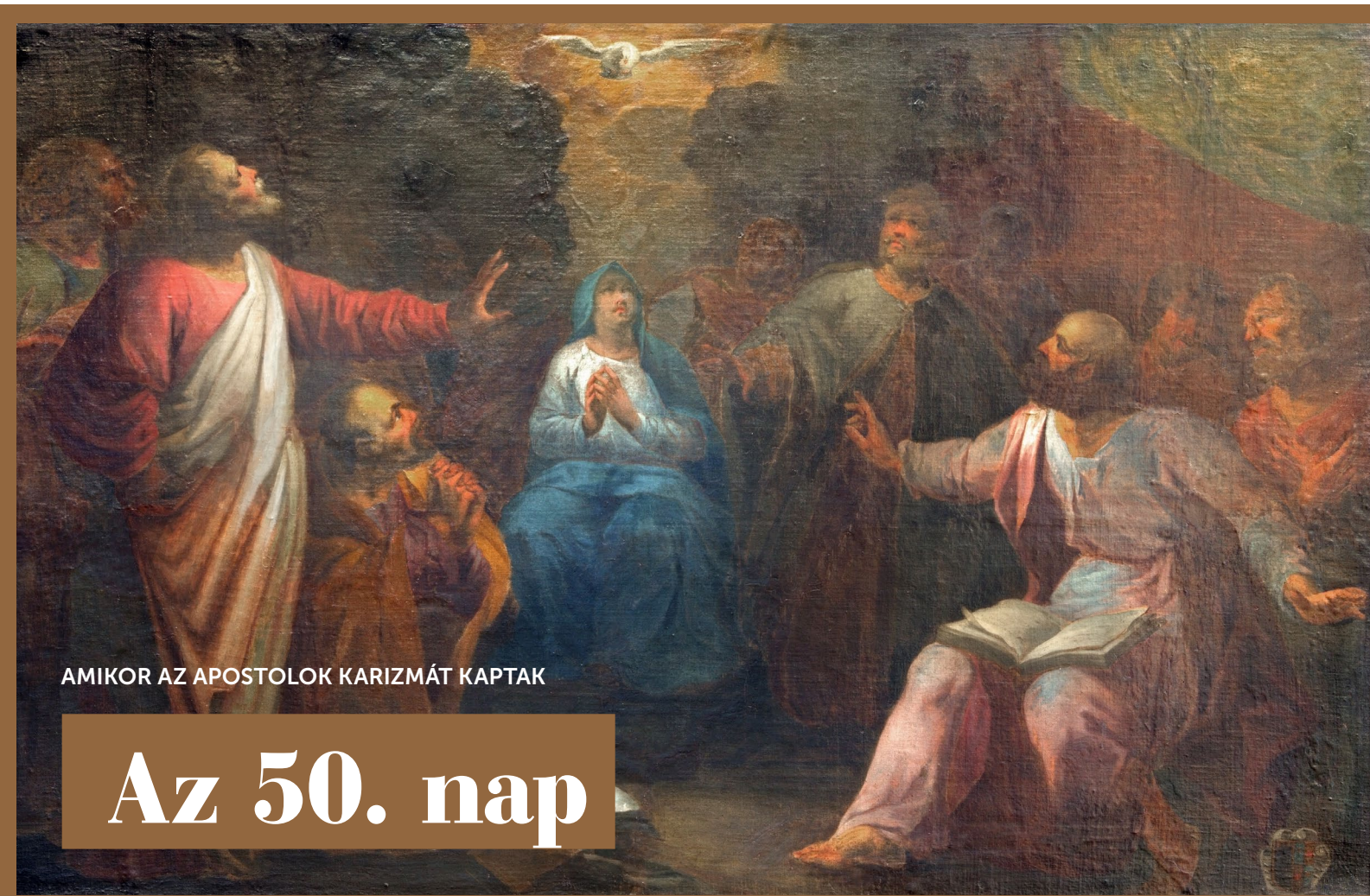
A tartalom a legjobb reklám

Az ELTE Régészettudományi Intézetének egyetemi docense őskoros régészként a bronzkori kincseket kutatja, keresi, sőt előző évben könyvet is írt róluk. 2006-ban kezdte a fémke-

resőműszeres felderítőmunkát, és a közel 15 év alatt az ország különböző részeiről 38 bronz- és 5 aranykincset gyűjtött össze. A bronz fegyvereknek és ékszereknek szerte a világon komoly tábora van a gyűjtők körében, a külföldi antikvitások honlapjai tele vannak illegálisan feltárt „rabolt” bronz kincsekkel. Így nem csoda, hogy a munkájuk során ők is nem egy lelőhelyen találtak rablógödöröket.

„A könyvet úgy írtam meg, hogy a szakma és a régészet iránt érdeklődők számára is érdekes legyen. A visszajelzések alapján ez talán sikerült – úgy tűnik, mindkét tábor izgalmas olvasmányának találja. A régészetet szerintem csak úgy lehet közelebb hozni az emberekhez, ha érdekesítő tartalmat osztunk meg. Olyat, amelyre még ebben a hatalmas információáradatban is felkapják a fejüket” – fejtette ki a régész.

PÜNKÖSD | ELJÖTT A SZENTLÉLEK

AMIKOR AZ APOSTOLOK KARIZMÁT KAPTAK

Az 50. nap

A pünkösd a kereszténység legnagyobb ünnepeinek egyike. A Szentlélek eljövételének is hívják, hiszen pünkösdkor a Szentlélek lángnyelvek formájában szállt le az égből. Ráadásul maga a keresztény egyház és annak hierarchiája szintén ekkor született meg.

Szertartási rangját tekintve a húsvét és a pünkösd a kereszténység legnagyobb ünnepe. A *pünkösd* elnevezés a görög pentekoszté, ötvenedik szóból származik, mert a húsvétot követő 50. napra esik.

„A zsidóság szétszórátása előtt zarándokünnep volt, hiszen ilyenkor Jeruzsálemben, a vallási élet központjába látogattak el a zsidók és a zsidósággal szimpatizáló pogányok, a prozeliták.

A hellenisztikus kultúrájú Közel-Kelet számos pogánya ugyanis vonzónak találta a zsidó vallást” – magyarázta Földváry Miklós, az ELTE BTK Vallástudományi Tanszékének vezetője.

Az Újszövetségben az Apostolok Cselekedetei szólnak arról, hogy a pünkösd hogyan vált keresztény ünnepé. A húsvétot követő 40. nap a katolikusoknál áldozócsüörtök, amelyre készülve

FÖLDVÁRY MIKLÓS

bűnbánatot tartanak, évente legalább egyszer ugyanis ezzel a határidővel áldoznia és gyónnia kell egy hithű katolikusnak. Ezt követően már csak 10 nap marad pünkösdig, ezalatt az apostolok elzárva várakoztak a Vigasztalóra. Pünkösdkor a Szentlélek lángnyelvek formájában leszállt, ezért is hívják a Szentlélek eljövételének ezt az ünnepet.

„Ekkor az apostolok kimentek a nép közé, és ihletett állapotban beszélni kezdtek. A sok nép tagjaiból összesereglett hallgatóságból mindenki a saját nyelvén hallhatta a szótatot. Jézus személyes jelenléte nélkül is terjedt a hit, az apostolok megkapták a Szentlelket, így hatalom, karizma birtokosává váltak. Fordulópont volt tehát a pünkösd vallási szempontból is, hiszen a keresztény egyház és egyházi hierarchia megszületésének vagyunk tanúi” – válaszolta fel a tanszékvezető.

Pünkösd előestéjén, szombaton volt egy bűnbánati nap (vigília), így készültek fel az ünnepre. Ezt Rómában a húsvét éjszakájához, nagyszombathoz hasonlóan keresztelési virrasztással kötötték egybe. Pünkösd vasárnapja vidámabb, látványosabb, hiszen ekkor van a virágzás, a tavasz tetőpontja.

A pünkösd utáni hét engesztelő és hálaadó időszak is, mert erre az időszakra esett Keleten a zsengek betakarítása, vagyis az aratás.

SPORT

Kint már nem tilos!

A kormányzat veszélyhelyzetre vonatkozó enyhítéseinek köszönhetően május 8-tól négy kültéri sportlétesítmény is újra megnyitotta kapuit. Futball- és tenispályákon, illetve egy kondiparkban is sportolhatnak az ELTE-polgárok.

Az ELTE Sport Kft. az egyetem vezetésével egyeztetve úgy döntött, hogy május 8-tól három sporttelepük szabadtéri pályáit megnyitja a sportolni vágyók előtt. A Bogdánfy és Mérnök utcai műfüves futballpályákat, illetve utóbbi esetében a kültéri tenispályákat is igénybe vehetik az érdeklődők, ráadásul

a Vízisporttelep csónakháza is várja az evezős sportok szerelmeseit.

Mivel a biztonságot továbbra is szem előtt kell tartani, csak bizonyos megszorításokkal lehet a fent említett sportlétesítményeket igénybe venni. Kizárólag a mosdókat szabad használni, az öltözőket és a zuhanyzókat nem.

SZABAD A PÁLYA

Ez a focisták számára okoz legkevésbé nehézséget, hiszen ők amúgy is sportruházatban járnak az edzésekre, így csak kevesen használják az öltözőt. A vízisportok kedvelőire ez éppen ennyire igaz. Ám még egy evezős edzés is rejt veszélyeket járvány idején, hiszen ki kell mozdulnunk otthonról: a vízhez el kell jutni, a hajóba be, majd ki kell szállni. Ekkor sem szabad tehát megfélekezni a „védőfelszerelésről”!

„A veszélyhelyzeti higiénés szabályok betartása továbbra is

fontos. A mosdókat egyenként és mindenki után fertőtleníjtük, hiszen a vírusveszély még nem múlt el” – figyelmeztetett Horváth János, az ELTE Sport Kft. ügyvezetője.

„A napokban a Bogdánfy úti, Tüskecsarnok mellett lévő felnőtt játszótér használatát is engedélyeztük, így még egy taggal bővült a sportlehetőségek köre. Ráadásul a Bogdánfy utca 10/B alatt található csarnok nemsokára megújul; a tervek elkészültek, jelenleg az egyeztetések zajlanak” – tette hozzá Horváth János.

BÍZNAK A MIHAMARABBI NYITÁSBAN

A zárt csarnokokban a sportolás továbbra is tilos, de remélhetőleg hamarosan ezekbe a létesítményekbe is visszatér az élet. Az ügyvezető folyamatosan követi a híreket, hátha meg tudják nyitni a sporttelepek összes szolgáltatását még szeptember előtt. Legrosszabb esetben ugyanis őszi nyitással számolnak.